

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Kenderes György ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Tamasek Edina jogtanácsos által képviselt alperes ellen közszolgálati jogviszony jogellenes megszüntetésének megállapítása iránt a Miskolci Munkaügyi Bíróságnál 2.M.800/2008. szám alatt megindított és másodfokon a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 1.Mf.20.988/2009/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes felülvizsgálati kérelme, és az alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelme folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 1.Mf.20.988/2009/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.
A peres felek a költségeiket maguk, az eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A felperes a keresetében az alperes köztisztviselői jogviszonyt megszüntető intézkedése jogellenességének megállapítását, és az ahhoz fűződő jogkövetkezmények alkalmazását kérte. A Miskolci Munkaügyi Bíróság 2.M.800/2008/28. számú ítéletével megállapította, hogy az alperes 2008. március 18-ával jogellenesen szüntette meg a felperes jogviszonyát. Megállapította, hogy a felperes közszolgálati jogviszonya erre figyelemmel 2008. július 24-én szűnt meg. Kötelezte az alperest, hogy a felperesnek fizessen meg 1.027.500 forintot és kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az alperest 85.000 forint perköltség fizetésére kötelezte. A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes a felperest 2007. március 12-én kelt iratában nevezte ki közszolgálati jogviszonyba, helyettesítés céljából K.N.A.A. munkavállaló tartós távolléte idejére 2007. március 19-étől előreláthatólag 2008. március 18-áig.

A helyettesített K.N.A.A. 2008. március 21-én kérelemmel fordult az alpereshez, amelyben GYES miatti fizetés nélküli szabadságának megszakítását kérte. Az alperes 2008. március 30-ától a fizetés nélküli szabadságát visszavonta. K. 2008. áprilisától betegállományba került, majd 66 nap szabadságot vett igénybe, ténylegesen 2008. szeptember végén állt munkába. Az alperes írásban tájékoztatta a felperest arról, hogy 2008. március 18-ával, a határozott idő lejárta miatt, a közszolgálati jogviszonya megszűnik. Az alperes intézkedése jogorvoslati kioktatást tartalmazott. Az elsőfokú bíróság jogkövetkeztetése szerint nem állapítható meg, hogy a felperes kinevezése vagy annak valamely része semmis, ezért a jogvitát az alapján bírálta el. A kinevezésben az „előreláthatólag” kifejezés a bíróság érvelése szerint azt jelentette, hogy a felperes kinevezése K. valószínű 2008. március 18-áig való távollétének idejére szól, ezért ha a

fenti köztisztviselő előbb áll munkába, a felperes jogviszonya március 18. előtt megszűnt volna.

A munkaügyi bíróság álláspontja szerint a felperes kinevezése K. helyettesítésére, tartós távolléte idejére jött létre. A felperes jogviszonya a kinevezés tartalma szerint - a Ktv. 15. § (1) bekezdés a) pontja alapján - nem K. GYES miatti fizetés nélküli szabadságának ideje alatt, hanem a kinevezésben rögzített tartós távollét, 66 nap szabadság kivétele után szűnt meg. Az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy az alperes a 66 nap szabadság utolsó napján - 2008. július 24-én - adhatta ki a felperesnek a jogviszony megszűnéséről szóló tájékoztatást, azonban miután az alperes ezt 2008. március 18-ával tette meg, a felperes ekkor még fennálló határozott idejű közszolgálati jogviszonyát ezzel jogellenesen szüntette meg. Az elsőfokú bíróság a közszolgálati jogviszony jogellenes megszüntetése miatt három havi átlagkereset, és egy havi felmentési időre járó illetmény megfizetésére kötelezte az alperest.

A peres felek fellebbezése folytán eljáró Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 1.Mf.20.988/2009/4. számú ítéletével a munkaügyi bíróság ítéletét részben megváltoztatta, megállapította, hogy a felperes közszolgálati jogviszonya az alperesnél 2008. március 30-án szűnt meg. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 301.400 forint átalánykártérítést, valamint 150.700 forint felmentési időre járó átlagkeresetet. A keresetet a fentieket meghaladóan elutasította. Az alperes által fizetendő elsőfokú perköltség összegét 60.000 forintba leszállította, egyebekben a munkaügyi bíróság ítéletét helyben hagyta. A jogerős ítélet indokolása szerint a kinevezésben K. tartós távolléte és annak előrelátható időpontja rögzítésre került. A jogviszony megszüntetését az alperes 2008. március 18-ával közölte a felperessel, azonban K. tartós távolléte ekkor nem szűnt meg, ezért helyes a jogellenesség megállapítása. A másodfokú bíróság érvelése szerint K.N.A.A. azért volt tartósan távol, mert az alperes fizetés nélküli szabadságot biztosított a részére, gyermekgondozás miatt. Ez a tartós távollét 2008. március 30-ával szűnt meg, mert K. a fizetés nélküli szabadságának megszakítására ezen a napon került sor.

A megyei bíróság a fentiek alapján arra következtetett, hogy a felperes közszolgálati jogviszonya 2008. március 30-ával szűnt meg. A jogellenesség jogkövetkezménye körében a Ktv. 60. § (4) bekezdése alapján a jogsértésre tekintettel a másodfokú bíróság két hónap átalánykártérítés és felmentési időre járó átlagkereset megfizetésére kötelezte az alperest. A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és a jogszabálynak megfelelő határozat hozatalát kérte. Álláspontja szerint - miután jogviszonyának a helyettesített munkavállaló munkába állásáig kellett tartania, hiszen a helyettesítés addig volt indokolt, amíg K. munkába nem állt - a köztisztviselői jogviszonya 2008. szeptember 22-én szűnt meg. A másodfokú bíróság

ezt az időt törvénytől leszűkítette 2008. március 30-áig, pedig egyértelmű, hogy K. 2008. szeptember 23-án állt először munkába, ezért a felperes jogviszonyának tényszerűen és okszerűen addig fenn kellett állnia. A felperes erre tekintettel további elmaradt illetményét kérte 2008. szeptember 22-éig. A felperes a felülvizsgálati kérelmében sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság az általa kért négy hónap helyett két havi mértékű átalánykártérítést állapított meg. Érvelése szerint a köztisztviselői jogviszony jogellenes megszűntnek nyilvánítása valósult meg, ami súlyos jogsértés volt, mert a felperes körülbelül hat hónappal a valós időtartamot megelőzően a jogviszonyát elvesztette, majd kb. egy évre munkanélküli lett. Az alperes a csatlakozó felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, elsődlegesen a per megszüntetését, másodlagosan a felperes keresetének elutasítását kérte. Hivatkozott arra, hogy a felperes 2008. március 20-án benyújtott keresete az egyenlő bánásmód, az együttműködési kötelezettség, és a rendeltetésszerű gyakorlás elvének megsértésén alapult, tehát nem a jogellenes jogviszony megszüntetés érdekében került előterjesztésre. Utalt arra, hogy a felperes a keresetében előadta, hogy a meghosszabbítás munkáltatói mérlegelési jogkörbe tartozó, amelyet csak az Mt. 3., 4., 5. § megsértése miatt támadhatott, és ezek alapján terjesztette elő a keresetét. A köztisztviselői jogviszony jogellenes megszüntetésének megállapítása iránti keresetét a felperes csak a 2008. május 7-ei tárgyaláson - elkésetten - terjesztette elő. A per érdemében az alperes arra hivatkozott, hogy a határozott idő lejártával a felperes közszolgálati jogviszonya megszűnt. A felperes tudta, hogy a felek egy éves jogviszonyban állapodtak meg, mert K. GYES miatti helyettesítése céljából, egy évre került kinevezésre. Az eredeti keresetében maga állította, hogy a határozott idő elteltével a jogviszonya megszűnt. Az alperes álláspontja szerint az „előrelátható” kifejezést kellett volna a bíróságoknak értelmezni, amely azt jelentette, hogy a „mögötte” feltüntetett határidővel a jogviszony megszűnik, de a munkavállaló munkavégzése és egyéb mérlegelési jogkörbe tartozó tényező figyelembevétel a jogviszony meghosszabbítható. A felperes felülvizsgálati kérelmére előterjesztett ellenkérelmében az alperes a jogerős ítélet „helybenhagyását” kérte.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet és a csatlakozó felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárásban a Pp. 275. §-ának (1) bekezdésére tekintettel a rendelkezésre álló periratok alapján dönt, nincs helye a bizonyítékok újra értékelésének, azaz felülmérlegelésének. (BH 2001/197., BH 2002/29.). Az eljáró bíróságok részéről nem állapítható meg a bizonyítékok kirívóan

okszerűtlen és logikátlan, iratellenes, nem megfelelően indokolt mérlegelésében jelentkező jogszabálysértés.

Alaptalanul hivatkozott az alperes a csatlakozó felülvizsgálati kérelmében a felperes keresetének elkészttségére. A felperes a 2008. március 20-án benyújtott keresetében a köztisztviselői jogviszonya megszüntetését is támadta, sérelmezve annak meghosszabbítása elmaradását, ezért az eljáró bíróságok helytállóan következtettek arra, hogy a felperes az arra nyitvaálló határidőben keresettel támadta az alperes közszolgálati jogviszonyt megszüntető intézkedését.

A másodfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a kinevezés értelmében a felperest K. tartós távollétének idejére nevezték ki közszolgálati jogviszonyba. Az a tartós távollét, amelyről az alperes a felperes kinevezésekor tudott, K. GYES miatti fizetés nélküli szabadsága volt. Peradat, hogy K. 2008. március 30-ával kérte a fizetés nélküli szabadságának megszüntetését. A felperes közszolgálati jogviszonya tehát az általa helyettesített köztisztviselő fizetés nélküli szabadságának megszakításakor, 2008. március 30-án szűnt meg. Függetlenül attól, hogy K. a GYES miatti fizetés nélküli szabadságának lejártát követően keresőképtelen állományba került, utóbb szabadságot vett igénybe, az a kinevezésben megjelölt tartós távollét, amelynek idejére a felperes alkalmazásra került, 2008. március 30-ával megszűnt. Nem vitás, hogy a perbeli esetben a helyettesített köztisztviselő tényleges munkába állását keresőképtelen betegállománya, illetve a szabadságának kivétele hátráltatta, azonban az alperes 2008. április 1-jétől alappal számíthatott arra, hogy K. ettől az időponttól munkaköri feladatait ellátja, tehát a felperes helyettesítő tevékenységének ellátására nincs szüksége.

K. tartós távolléte 2008. március 30-áig tartott, ezért a megyei bíróság törvénysértés nélkül következtetett arra, hogy a felperes közszolgálati jogviszonya az alperesnél ezen a napon szűnt meg, és az illetmény eddig az időpontig jár számára. A felperes alaptalanul sérelmezte a felülvizsgálati kérelmében a közszolgálati jogviszony megszüntetésének időpontját, mert tekintet nélkül arra, hogy K. 2008. szeptember 23-án állt először munkába, a kinevezéskor ismert tartós távolléte 2008. március 30-án szűnt meg, ezért a felperes csak ezen időpontig volt jogosult az illetményre. A felperest megillető átalánykártérítés mértéke körében a másodfokú bíróság indokolási kötelezettségének a Pp. 206. § (1) bekezdésében, és a Pp. 221. §-ban foglaltak szerint eleget tett, mérlegeléséről számot adott, az a logika és az okszerűség követelményeinek megfelelt, ebből következően a jogerős ítélet e körben sem jogszabálysértő.

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárás költségét a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a peres felek maguk viselik.

A felülvizsgálati eljárás illetékét a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2010. szeptember 1.

**Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, dr. Mészárosné dr. Szabó
Zsuzsanna s.k. előadó bíró, dr. Hajdu Edit s.k. bíró**

A kiadmány hiteléül: Nné tisztviselő